

Innovatieve leeractiviteiten binnen OpenU

Citation for published version (APA):

Rubens, W. (2011). Innovatieve leeractiviteiten binnen OpenU. *OnderwijsInnovatie*, 13(4), 14-16.
https://www.ou.nl/documents/40554/383618/2011_OI_4_clickable.pdf/f2c0e634-5976-9f0a-7565-db5dd115054d

Document status and date:

Published: 15/12/2011

Document Version:

Peer reviewed version

Document license:

CC BY-NC-SA

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

<https://www.ou.nl/taverne-agreement>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 06 May. 2023

Open Universiteit
www.ou.nl

Innovatieve leeractiviteiten binnen OpenU

Wilfred Rubens

De auteur is projectleider OpenU en verbonden aan het Centre for Learning Sciences and Technologies (CELSTEC) van de Open Universiteit. Reacties op dit artikel kunnen gemaild worden naar: wilfred.rubens@ou.nl

Dit is het tweede artikel in een reeks over OpenU waaraan het tijdschrift OnderwijsInnovatie de komende edities aandacht zal besteden.

Met OpenU (openu.nl) wil de Open Universiteit volwassenen op verschillende manieren faciliteren een leven lang te leren. In dit artikel besteden we onder meer aandacht aan een aantal innovatieve leeractiviteiten binnen OpenU, en aan OpenU als platform voor samenwerking.

De Open Universiteit is de eerste instelling voor hoger onderwijs in ons land die niet alleen met cursussen en opleidingen de leerbehoeften van volwassenen wil bevredigen, maar hen ook wil faciliteren en ondersteunen bij een leven lang leren. Daarom verleent de Open Universiteit via OpenU verschillende services en diensten aan volwassenen.

Kennisabonnement

Het kennisabonnement Onderwijs- en Leerwetenschappen is één van die vernieuwende diensten in het kader van een leven lang leren. In de vorige editie van dit tijdschrift is al nader ingegaan op de inhoud van dit kennisabonnement, waarmee de Open Universiteit uniek is in Nederland. Professionals op het gebied van onderwijs, opleiden en leren kunnen met dit kennisabonnement bij blijven op het gebied van Onderwijs- en Leerwetenschappen. In steeds meer beroepen is het regelmatig updaten van kennis via een register geregeld. Daarom wordt binnenkort ook het lerarenregister ingevoerd. Als bewijs van deelname aan een kennisabonnement Onderwijs- en Leerwetenschappen kunnen deelnemers aan het eind van het jaar, tegen meerkosten, een certificaat aanvragen waarin de professionele educatiepunten en studieactiviteiten worden vermeld. Deze aanvraag kan voor het eerst in oktober 2012 worden gedaan en wordt vormgegeven in afwachting van nadere regelgeving rond het lerarenregister. Meer informatie hierover is te vinden via openu.nl/web/olw-kennisabonnement.

Online masterclasses

Een tweede voorbeeld van innovatieve leeractiviteiten zijn online masterclasses. Tijdens deze masterclasses verdiepen deelnemers hun kennis rond een specifiek onderwerp op dit vakgebied. Onderwijs- en Leerwetenschappen verzorgt momenteel online masterclasses. Voorbeelden van onderwerpen zijn: de invloed van leefstijl op schoolprestaties, informatievaardigheden, en het bevorderen van activiteit binnen online communities. De masterclasses bestaan uit een aantal leeractiviteiten, die binnen een community worden uitgevoerd. In feite duurt een OpenU-masterclass een week. Deelnemers bezoeken de community en vinden daar tal van bronnen en opdrachten die zij kunnen bestuderen. Via een online forum kunnen deelnemers vragen stellen, die tijdens een live sessie aan de orde kunnen komen. Deze live sessie bestaat uit een interview van een expert over het betreffende onderwerp. De expert leidt het onderwerp in, en gaat in op gestelde vragen. Deze vragen kunnen tijdens het interview gesteld worden (via chat). Na afloop van de masterclass is er de mogelijkheid om verder te discussiëren in het forum. De opnames van de sessie komen na afloop ook voor deelnemers beschikbaar.

Kennisabonnees en studenten kunnen aanvullende opdrachten maken die hen stimuleren verdiepend te leren. Een online masterclass kan hierdoor deel uit maken van een cursus. Kennisabonnees kunnen door het maken van een opdracht een certificaat in het kader professionele educatie krijgen. Daaraan zijn overigens wel extra kosten verbonden.

Inmiddels hebben er drie OpenU-masterclasses plaatsgevonden, elk met ongeveer honderd deelnemers, waarvan gemiddeld tachtig procent daadwerkelijk heeft geparticipeerd in de sessies. Tijdens de eerste masterclass waren er enkele technische problemen en moesten vooral ook organisatorische-inhoudelijke vragen beantwoord worden. Bijvoorbeeld over de rol van de interviewer. Moet deze de presentator dikwijls onderbreken, of hem of haar juist het verhaal laten doen? Een ander vraagstuk betreft het gebruik van slides. Dia's voor online masterclasses kennen een andere opbouw dan slides voor een face-to-face presentatie.

Overigens zijn de opnames van de eerste masterclasses vrij beschikbaar. Bekijk bijvoorbeeld de opname van de masterclass over het bevorderen van zelfstandig leren via: www.openu.nl/web/masterclass-zelfstandig-leren/online-masterclass.

Bratsen

'Bratsen' is de afkorting voor bookmarken, rating, annotating, tagging en sharing. Met behulp van deze functionaliteit kunnen geregistreerde gebruikers binnen OpenU blogposts, wikipagina's en andere bijdragen als favoriete webpagina bewaren (en toegankelijk maken voor anderen), beoordelen, er aantekeningen bij maken, er trefwoorden aan toekennen (zodat de bijdragen later gemakkelijk teruggevonden kunnen worden) en delen. In een apart overzicht worden de publieke resultaten van het bratsen toegankelijk gemaakt voor derden of privé opgeslagen. Deze functie helpt gebruikers bij het leren, doordat zij hun aantekeningen en 'bladwijzers' bij webpagina's vanuit een persoonlijk, centraal, overzicht snel terug kunnen vinden. Dankzij deze functionaliteit kunnen geregistreerde OpenU-gebruikers waarde toevoegen aan kennisartefacten (*user added value*) en kennis structureren en waarderen. Bratsen stelt gebruikers ook in staat actief te participeren binnen communities zonder onmiddellijk zelf blogposts te plaatsen, of via de commentaarfunctie te reageren.

Nieuwe topics

Onderwijs- en Leerwetenschappen heeft een aantal nieuwe topic-communities gelanceerd. Iedere topic-community bestaat uit een introductie in het topic, discussiegroepen en internetbronnen en verwijst waar mogelijk naar interessante webinars, workshops, cursussen en conferenties. Vier recent gelanceerde topic communities gaan over serious gaming, leren in netwerken, learning analytics en 'brein, leefstijl en leren'. In deze laatste community wordt onder meer ingegaan op psychologische en biologische omgevingsfactoren die van invloed kunnen zijn op het leerproces. Alle topics zijn te vinden via: openu.nl/web/leren/topics.

De faculteit Informatica lanceert in het voorjaar van 2012 hun kennisabonnement. Informatica-kennisabonnees krijgen in elk geval digitaal de beschikking over alle content van alle cursussen van deze faculteit. Daartoe maakt Informatica gebruik van een technologie die het mogelijk maakt om content voor een besloten groep volledig toegankelijk te maken, zonder dat deze gebruikers in staat zijn de leermaterialen te downloaden of te kopiëren. Informatica doet dit voor al hun cursussen, met uitzondering van de tien populairste cursussen. Kennisabonnees krijgen bij inschrijving de inhoud van één van deze tien populairste cursussen cadeau. Indien men na een jaar het kennisabonnement Informatica verlengt, dan krijgt men de inhoud van een tweede

cursus uit de Top 10 cadeau. Op dit moment experimenteert de faculteit Informatica met het zogenaamd honderd procent toegankelijk maken van het aanbod.

Mobiele technologie

Nadat de september-editie van OnderwijsInnovatie is verschenen, heeft Informatica een community binnen OpenU gelanceerd rond het centrale en actuele thema over mobiele technologie. Mobiele webapplicaties zijn booming dankzij de opkomst van smartphones en tablet-pc's. Afgelopen jaar zijn er bijvoorbeeld 8,2 miljard apps gedownload. Naar verwachting zullen dat er eind 2014 ongeveer 185 miljard zijn. In dit topic wordt onder meer ingegaan op aspecten van mobiele applicaties, zoals platformonafhankelijkheid en geolocatie. Verder wil Informatica via deze community de vraag beantwoorden of het voor abonnees mogelijk is om aan de hand van cursussen van de Open Universiteit zelf aan de slag te gaan met het ontwikkelen van mobiele applicaties. Dit topic is te vinden op: www.openu.nl/web/mobiele-technologie.

OpenU is een platform dat flexibel is in te richten. Dat betekent ook dat het mogelijk is om OpenU binnen samenwerkingsverbanden van de Open Universiteit in te zetten. Onderwijs- en Leerwetenschappen gebruikt het platform bijvoorbeeld in het kader van professionaliseringstrajecten binnen grote onderwijsorganisaties. Docenten ontwikkelen dan samen met elkaar online bekwaamheden op het gebied van onderwijsontwerp. Behalve via face-to-face momenten wordt de dialoog met elkaar en met begeleiders van Onderwijs- en Leerwetenschappen ook via een community binnen OpenU gevoerd.